

# Expertní mise do Dánska: Inspirace nejmodernějšími chovy prasat, využití tepla z kejdy i nové trendy v produkci hmyzu

26.10.2022 - Vojtěch Bílý | Ministerstvo zemědělství ČR

**Delegace navštívila například sídlo společnosti SKOV A/S, která se zaměřuje na vývoj systémů řízení zemědělských podniků. Orientují se zde například na systémy moderních porodních boxů pro prasnice, díky kterým klesá úmrtnost selat v prvních dnech po porodu a výrazně se zvyšuje welfare zvířat. Vybíjejí také dynamické systémy ventilace, které šetří desítky procent nákladů na energie.**

*„Živočišná výroba musí fungovat dlouhodobě udržitelně, k tomu je třeba najít rovnováhu mezi environmentálními aspekty, dobrými životními podmínkami zvířat a produktivitou. V dnešní době hrají významnou roli náklady na energie, moderní systémy ventilace dokážou přitom snížit spotřebu energie na chlazení či vytápění o více než polovinu. A nejen to, díky instalaci tepelných čerpadel lze využívat i přebytečné teplo, které vzniká při produkci kejdy, její chlazení pak snižuje emise čpavku až o třicet procent. V Dánsku se tyto systémy stále více rozšiřují, je to směr, kterým chceme jít i u nás,“* řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Moderní ventilační systémy dokážou zmírnit i problém, kvůli kterému část veřejnosti v České republice odmítá stavby nových vepřínů. Díky uzavřenému cyklu proudění vzduchu a velkoobjemovým pračkám vzduchu lze výrazně eliminovat zápach spojený s chovem prasat. Současně se také výrazně snižuje produkce čpavku.

Tyto technologie využívá i reprodukční farma Krogsgaard Sohold Aps, kterou česká delegace rovněž navštívila. Farma patří mezi světovou špičku, a to jak z pohledu efektivity, tak pohody zvířat nebo využití přebytečného tepla.

*„Je zajímavé sledovat nejnovější poznatky chovu prasat v praxi a následně je využít i pro české chovatele. Také v České republice již máme několik podobně vybavených podniků, které kombinují šetrný přístup k životnímu prostředí a welfare s vysokou efektivitou a produkčním zemědělstvím,“* uvedl předseda Svazu chovatelů prasat Josef Luka.

*„Mise potvrdila, že čeští chovatelé za svými dánskými kolegy v produkčních parametrech rozhodně nezaostávají. Vzhledem k extrémně rostoucím nákladům v oblasti energií byl nicméně velmi inspirativní současný zvláštní zřetel místních chovatelů na energetickou efektivitu a nahrazení fosilních paliv obnovitelnými zdroji s využitím vstupů, které jsou v podstatě vedlejším produktem zemědělské výroby,“* řekl prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Možnosti výroby, přeměny, skladování a využití zelené energie ve velkém měřítku ukázala návštěva GreenLab poblíž města Skive. Jde o zelený, cirkulární energetický park, technologický park a národní výzkumné zařízení, které je celosvětově známé. Před třemi týdny jej například navštívil i bývalý americký prezident Barack Obama.

*„Podniky, které zde sídlí, jsou zásobovány udržitelnou energií z více zdrojů energie ve formě, která nejlépe vyhovuje jejich výrobě. Snaží se zde maximálně efektivně využít veškeré energie, například z bioplynových stanic nebo větrných elektráren tak, aby se vše vzájemně doplňovalo,“* řekl ministr

Nekula.

Zcela novou oblastí udržitelné produkce krmiv, ale i potravin, je chov hmyzu a jeho larev. Od roku 2017 buduje firma Enorm Biofactory hmyzí farmu, na které chce v budoucnu dosáhnout produkce až 100 tun živých larev denně. V současnosti funguje provoz ve zkušebním režimu.

*„Jde o stále ještě velmi mladý obor, který má však velkou perspektivu. Produkce hmyzu je šetrnější k životnímu prostředí, navíc se při ní dá zpracovat velké množství zbytkové biomasy. Využití hmyzu je možné nejen v produkci potravin, ale zejména v produkci krmiv pro zvířata, kde může hmyzí moučka nahradit například rybí moučku, a snížit tak ‚drancování oceánů‘,“* uvedl ministr Nekula.

V České republice je v současné době registrováno 5 provozoven, které zpracovávají hmyz pro lidskou spotřebu a 4 chovy hmyzu určeného k výrobě potravin či zpracování živočišné bílkoviny. Legislativa EU považuje hmyz za tzv. potravinu nového typu, využívají se zejména tzv. mouční červi, tedy larvy potěmníka moučného, dále sarančata a cvrčci.

V Kodani česká delegace navštívila sídlo neziskové organizace Food Nation, která pomáhá mezinárodnímu soukromému a veřejnému sektoru zprostředkovat informace a kontakty na dánské zemědělské a potravinářské firmy a dodavatele technologií.

*„Tato organizace je jakousi bránou k dánskému zemědělství a potravinářství a jejich know-how. Pokud bude některá z českých firem chtít využít dánské technologie a nemá v zemi své kontakty, může se obrátit na tuto organizaci, případně samozřejmě i na naše Ministerstvo zemědělství, kde jsme připraveni jim maximálně pomoci,“* řekl ministr Nekula.

V Kodani představitelé českého agrárního sektoru seznámili zástupci Dánské rady pro zemědělství a potravinářství se způsoby, kterými se chce dánský sektor přiblížit udržitelné budoucnosti. Tématy jejich prezentace byla i implementace společné zemědělské politiky a problematika životního prostředí a energií.

[https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2022\\_expertni-mise-do-danska-inspirace.html](https://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2022_expertni-mise-do-danska-inspirace.html)